

Vergaderjaar 2013–2014

33 669

Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 (programmatische aanpak stikstof)

D

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 15 juli 2014

De memorie van antwoord² geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen. De commissie verzoekt de regering deze uiterlijk 15 augustus 2014 te beantwoorden. Vertrouwende op een volledige en tijdige reactie achten de leden van de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inleiding

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met veel waardering kennisgenomen van de goede en uitgebreide beantwoording van de door hen gestelde vragen. Graag stellen zij nog enkele aanvullende vragen.

De leden van de **GroenLinks**-fractie danken de Staatssecretaris van Economische Zaken voor de beantwoording van de vragen zoals gesteld in het voorlopig verslag. Zij hebben een aantal nadere vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

Het programma aanpak stikstof is nog in ontwikkeling en wordt eind van dit jaar voorgehangen bij de Tweede Kamer, conform een aan de Tweede Kamer gedane toezegging. Is de regering bereid het programma ook voor te hangen bij deze Kamer?

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kneppers-Heijnert (VVD) (*voorzitter*), Terpstra (CDA), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Schaap (VVD), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Lange (OSF), Schrijver (PvdA), Postema (PvdA), Vlietstra (PvdA) (*vice-voorzitter*), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), Bröcker (VVD), Beckers (VVD), Van Beek (PVV), Gerken (SP), Koning (PvdA)

² 33 669, C

In de memorie van antwoord geeft de Staatssecretaris van Economische Zaken aan dat de keuze van de prioritaire projecten een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van Rijk en provincies. Bij ministeriële regeling kan ontwikkelingsruimte worden gereserveerd voor deze prioritaire projecten. Deze regeling wordt vastgesteld door de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Infrastructuur en Milieu, in overeenstemming met de Minister van Defensie en de colleges van Gedeputeerde Staten van de 12 provincies. Het antwoord lijkt erop te wijzen dat de door deze bevoegde gezagen aangedragen projecten – mits ze voldoen aan de gestelde voorwaarden – overgenomen worden op de lijst van prioritaire projecten. Vanuit de zorg die bestaat dat onvoldoende ontwikkelingsruimte resteert voor niet-prioritaire projecten ontvangen de leden van de PvdA-fractie graag een nadere toelichting op de betekenis van de woorden «in overeenstemming met» evenals op de volzin «Het is evenwel aan de bevoegde gezagen gezamenlijk om te verzekeren dat aldus een evenwichtige totaallijst ontstaat waarbij ook voldoende ontwikkelingsruimte resteert voor niet-prioritaire projecten.». Op welke wijze waarborgt de regering dat niet op voorhand alle ontwikkelingsruimte wordt vastgelegd door Rijk en provincies?

De staatssecretaris geeft in de memorie van antwoord aan dat bij de uitvoering van het programma aanpak stikstof monitoring plaatsvindt en dat op basis daarvan bijsturing mogelijk is. De leden van de PvdA-fractie vragen de regering hen te informeren hoe bijgestuurd gaat worden als uit monitoring blijkt dat instandhoudingsdoelen in gevaar komen terwijl de ontwikkelingsruimte al is «weggegeven».

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben de regering gevraagd hoe zij borgt dat geen ontwikkelingsruimte wordt toegekend wanneer niet vaststaat dat die ontwikkelingsruimte er daadwerkelijk is. De Staatssecretaris heeft in de memorie van antwoord aangegeven dat «direct vanaf het moment van vaststelling van het programma aanpak stikstof er ontwikkelingsruimte beschikbaar is». Dit bevreemdt de leden van de GroenLinks-fractie. Hoe stelt de regering vast dat die ontwikkelingsruimte er daadwerkelijk is, op het moment dat er nog geen enkel concreet resultaat van een concrete maatregel behaald is?

Ook geeft de Staatssecretaris in de beantwoording van deze vraag aan dat de gebiedsanalyses de onderbouwing leveren dat met de combinatie van vermindering van de stikstofdepositie en herstelmaatregelen verzekerd is dat geen verslechtering van de kwaliteit van de habitats in Natura 2000-gebieden zal plaatsvinden, dat de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar komt en dat de toedeling van ontwikkelingsruimte niet leidt tot een onevenredige vertraging van de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen ten opzichte van de situatie zonder PAS. Hoe kan de regering «verzekerd» zijn van resultaten die er nog niet zijn? Loopt zij niet het risico dat ze een papieren werkelijkheid creëert, op basis waarvan ze ontwikkelingsruimte uitgeeft, terwijl die werkelijkheid later flink kan tegenvallen? En vindt zij het acceptabel dat er vertraging gaat optreden in het behalen van instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van de PAS? Dat betekent in feite toch dat er verslechtering kan optreden ten opzichte van de situatie zonder de PAS? Wanneer zou blijken dat resultaten van maatregelen tegenvallen, en er te veel ontwikkelingsruimte is uitgegeven, op welke wijze zal de regering dan ingrijpen en bijsturen? Heeft zij juridische mogelijkheden om bijsturing af te dwingen? Zo ja, welke juridische mogelijkheden heeft zij, en hoe (op welk moment, in welke situatie en op welke wijze) zal zij die toepassen?

De leden van de GroenLinks-fractie stellen vast dat er geen «buffer» in de PAS zit, de regering houdt geen marge aan wanneer de resultaten in werkelijkheid tegenvallen (behalve de onzekerheidsmarges in de OPS-berekeningen). Is de regering het eens met de leden van de GroenLinks-fractie dat bij de uitgifte van ontwikkelingsruimte een marge moet worden ingebouwd, en een deel gereserveerd zou moeten worden voor onverwachte tegenvallers? Zo nee, waarom niet? Stel dat er bijvoorbeeld onverwacht veel gevallen onder de grenswaarde blijken te zijn, die samen optellen tot een significant negatief effect op habitats van Natura 2000-gebieden, hoe zal de regering voorkomen dat hier in strijd met de Habitatrichtlijn een significant negatief effect ten gevolge van het uitgeven van ontwikkelingsruimte ontstaat?

De Staatssecretaris beantwoordt de vraag naar het extra risico van externe saldering op overschrijding van stikstofemissie en -depositie met significante gevolgen niet. Zij verwijst naar de intentie van de indieners van het amendement dat externe saldering mogelijk maakt. Wil de regering haar eigen inschatting van de extra risico's geven?

Graag ontvangen deze leden een antwoord op de vraag naar het in hun ogen te geringe aandeel in de reductie door de landbouw. Zij geven hierbij als voorbeeld de Peelvenen, waar de landbouw 8% bijdraagt aan de reductie van stikstofemissie op een totale reductie van 35%. De landbouw is immers de grootste veroorzaker van stikstofemissie en de bijdrage aan de reductie zou daarmee evenredig moeten zijn. Is de regering dat eens met de leden van de GroenLinks-fractie? Is het dan niet vreemd dat in het convenant is afgesproken dat 56% van de totaal gerealiseerde reductie ten goede komt aan ontwikkelingsruimte voor de landbouw?

Externe saldering is via amendering mogelijk gemaakt, mits het om een uitzonderlijke situatie gaat. Wil de regering toelichten hoe zij beoordeelt of er sprake is van een «uitzonderlijke» situatie? Welke criteria hanteert zij daartoe en worden deze criteria vastgelegd? Welke sancties hanteert de regering wanneer externe saldering wordt toegepast, wanneer er geen sprake is van een «uitzonderlijke situatie»?

Eind september 2014 liggen de gebiedsanalyses ter inzage en is het voor eenieder mogelijk zienswijzen naar voren te brengen. Zijn de gebiedsanalyses dan ook al gescreend naar aanleiding van de A-2 uitspraak?³

Waarom is de registratiemodule van AERIUS alleen toegankelijk voor bevoegde gezagen en het Rijk? Dat betekent dat derden niet na kunnen gaan of de registratie klopt. Is de regering het eens met de leden van de GroenLinks-fractie dat het juist van belang is dat derden dat doen?

Wanneer komen de resultaten beschikbaar van de quickscan naar de oorzaken van het «uit de pas lopen» van OPS-berekeningen en de gemeten trends? Het is immers cruciaal dat de berekeningen waarop het systeem is gebaseerd kloppen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Kneppers-Heijnert

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Boer

---

³ Hof van Justitie van 15 mei 2014 in zaak C-521/12.